

Vergaderjaar 2023–2024

27 830

Materieelprojecten

Nr. 420

BRIEF VAN DE MINISTER VAN DEFENSIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 23 november 2023

Het Ministerie van Defensie heeft bij de *Organisation Conjointe de Coopération en matière d'Armement* (OCCAR) kenbaar gemaakt dat Nederland het voornemen heeft om toe te treden tot deze organisatie. In deze brief informeer ik graag uw Kamer over dit voornemen.

OCCAR

OCCAR is een Europese internationale organisatie die het realiseren van defensiematerieelprojecten als hoofdtak heeft. De volgende landen zijn al lid van OCCAR: Frankrijk, Duitsland, Italië, Spanje, België en het Verenigd Koninkrijk.¹ Nederland nam tot op heden deel als partnerland in individuele projecten die worden beheerd door OCCAR.² Het doel van OCCAR is om de Europese samenwerking tussen de deelnemende landen op het gebied van de ontwikkeling en aanschaf van nieuwe wapensystemen te vergroten door de efficiëntie te verbeteren en de kosten te verlagen.

Voornemen tot toetreding

De Russische aanvalsoorlog in Oekraïne en de toenemende dreigingen en conflicten wereldwijd onderstrepen het belang van een sterke Europese industriële basis. Het lidmaatschap van OCCAR past binnen deze ambitie. Nederland behoudt hiermee aansluiting bij de belangrijkste Europese partners en kan versneld materieelprojecten realiseren. Bovendien biedt lidmaatschap van OCCAR ook kansen voor de Nederlandse industrie, die kan meedingen naar Europese projecten welke worden beheerd door OCCAR. Ook naar projecten waar Nederland niet aan deel neemt.

¹ Bij de oprichting van OCCAR in de jaren '90 is Nederland uitgenodigd om lid te worden en is een toetredingsprocedure gestart. Deze procedure is in 2002 opgeschort vanwege zorgen over de rol van de Nederlandse industrie binnen de materieelprojecten die worden beheerd door OCCAR. De toenmalig Staatssecretaris heeft de toenmalige Tweede Kamer daarover geïnformeerd (*Kamerstukken II* 2002/03, 27 653, nr. 8).

² Een voorbeeld betreft het Boxer-project.

Concrete aanleiding voor het hervatten van de toetredingsprocedure zijn recente wijzigingen in de regelgeving van OCCAR. Deze hebben als gevolg dat Nederland alleen nog kan deelnemen aan projecten als het verdragsrechtelijk partnerland of volwaardig lid wordt. Om deel te blijven nemen aan enkele huidige EDF-projecten die zullen worden beheerd door OCCAR, moest Nederland voor eind november 2023 een keuze maken. Nederland wil volwaardig lid worden, om zeggenschap en een gelijkwaardige positie te hebben ten opzichte van de deelnemende landen in de organisatie.

Positie Nederlandse Industrie

Het besluit om de Nederlandse toetredingsprocedure tot OCCAR te hervatten binnen de beschreven nieuwe context, wordt gesteund door de NIDV (Stichting Nederlandse Industrie voor Defensie en Veiligheid). Defensie blijft zich met het Ministerie van Economische Zaken & Klimaat en de Nederlandse industrie onverminderd inzetten om de ambities zoals verwoord in de Defensie Industrie Strategie te realiseren en de Nederlandse en Europese industriële en technologische basis te beschermen, versterken en internationaal te positioneren.

Financiële kosten lidmaatschap

De geschatte lidmaatschapskosten van OCCAR bedragen met ingang van het lidmaatschap jaarlijks circa € 1,5 miljoen. Deze structurele kosten zullen worden ingepast in de begroting van het Ministerie van Defensie. Tegenover deze kosten staat dat het lidmaatschap, naast de reeds genoemde voordelen, ook verlichting brengt omdat de uitvoering van de projecten door OCCAR grotendeels uit handen wordt genomen. Hierdoor is minder eigen (doorgaans schaarse) project- en inkoopcapaciteit benodigd. Daarnaast betaalde Nederland voor ieder OCCAR-project waaraan Nederland als partnerland deelnam een *management fee*. In het geval van lidmaatschap vallen die kosten weg en worden generieke lidmaatschapskosten betaald.

Vervolgstappen en verdragsprocedure

Om de Nederlandse toetreding te voltooien, heeft Nederland het voornemen om toe te treden tot twee verdragen, namelijk het OCCAR-verdrag en de OCCAR-beveiligingsovereenkomst, hetgeen ter parlementaire goedkeuring zal worden voorgelegd.³

De Minister van Defensie,
K.H. Ollongren

³ Verdrag tussen de regering van het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland, de regering van de Franse Republiek, de regering van de Bondsrepubliek Duitsland en de regering van de Italiaanse Republiek tot oprichting van een Gezamenlijke Organisatie voor Samenwerking op Defensie-materieelgebied (Organisation Conjointe de Coopération en matière d'Armement) OCCAR (Trb. 1999, nr. 174) en de OCCAR-beveiligingsovereenkomst tussen de regering van de Franse Republiek, de regering van de Bondsrepubliek Duitsland, de regering van het Koninkrijk België, de regering van de Italiaanse Republiek en de regering van het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland.